

DOBRDOŠLI

Panoramski putevi Crne Gore vode vas kroz raskošnu prirodu, nevjerovatno raznolike predjele i kulture ove beskrajno zanimljive zemlje. Četiri predložene rute otkriće vam mnogo toga duž prekrasne jadranske obale i u divljim, romantičnim planinama.

“Krug oko Korita” je prvi potpuno označen panoramski put u Crnoj Gori. Počinje u Podgorici, glavnom gradu, a vodi u planinsku oblast Kuča i do same litice čudnog kanjona Cijevne. Ljepotice nastale iz vječnog snijega Prokletija. Ova ruta je izuzetno pogodna za jednodnevni izlet. Put je dug 65 kilometara, dovoljno da se za nekoliko sati ne samo pobjegne od svakodnevnog života, već i zaroni u jedan sasvim drugačiji svijet. Svijet u kom se smjenjuju raznoliki pejzaži, bilje i mirisi, od mediteranskih do visokoplaninskih, ali i obilježja različitih civilizacija, kultura i religija. Jedan od najatraktivnijih momenata ove rute je pješčenje do vidikovca „Grlo sokolovo”.

Detaljan opis panoramskog puta i atrakcija duž ove rute nalazi se na poledini.

Uživajte i srećan put!

www.panoramski.putevi.montenegro.travel

ZNAMENITOSTI I ATRAKCIJE DUŽ RUTE

(detaljni opisi nalaze se na poledini)

- 1 Podgorica
- 2 Vidikovac kod spomenika Novaku Miloševom
- 3 Tvrđava Medun i Muzej Marka Miljanova
- 4 Ubli
- 5 Orahovo
- 6 Kučka Korita
- 7 Grlo sokolovo
- 8 Zatrijebač
- 9 Delaj
- 10 Stjepovo
- 11 Rudine
- 12 Fundina
- 13 Rašovići

NACIONALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA CRNE GORE

info@montenegro.travel

www.montenegro.travel

PRAKTIČNA UPUTSTVA

Panoramski put Krug oko Korita je asfaltiran čitavom dužinom. Veći dio rute vodi uskim, vijugavim putevima, pa vozite polako i veoma oprezno. Može se desiti da, u susretu sa vozilom koje dolazi iz suprotnog smjera, morate da se vratite nazad kako biste se mimoišli. Ruta vodi do 1.400 metara nadmorske visine. Najpovoljniji period za ovu rutu je od maja do oktobra, dok se u ostalim periodima godine treba unaprijed informisati o vremenskim uslovima i snježnim padavinama. Na ovim visinama, nakon zimskih mjeseci, moguća su oštećenja puteva usljed snijega i leda, pa posebno motociklisti moraju biti oprezni. Ova ruta nije pogodna za velike kampere (7 m i duže, 2,30 m i šire). Neophodno je da vozači manjih kampera imaju iskustva u vožnji uskim planinskim putevima.

Panoramski put Krug oko Korita je označen u oba smjera, preporučujemo da ga pređete u smjeru kazaljke na satu. Takođe, obratite pažnju na braon znakove sa logom i brojem 4.

Iako je dužina panoramskog puta svega 65 kilometara, planirajte jedan čitav dan, kako biste imali dovoljno vremena za sve atrakcije, kao i za manje deture. Za laganu šetnju do vidikovca Grlo sokolovo planirajte najmanje sat i po vremena.

Duž rute nema benzinskih pumpi. Za osvježenje u mjestu Korita imate restoran Stara kuća (382 (0) 69 133 300 ili +382 (0) 69 030 204).

Detaljan opis rute sa smjernicama i informacijama o pravcu i dodatnim informacijama, kao i GPS podatke za panoramski put možete preuzeti besplatno na sajtu www.panoramski.putevi.montenegro.travel

VREMENSKI USLOVI & ODGOVARAJUĆA ODJEĆA

Panoramski put Krug oko Korita vodi vas do visine od 1.400 m. Imajte na umu da se, posebno u proljeće i jesen, vremenske prilike u planinama mogu razlikovati od onih u Podgorici ili na primorju. Obezbijedite odjeću prikladnu vremenskim uslovima i zaštitu od sunca. Za izlet do Grla sokolovog preporučujemo čvrstu obuću.

KOORDINATE POČETNE POZICIJE

N 42° 26' 34.2"

E 019° 16' 38.3"

VAŽNI BROJEVI TELEFONA

Montenegro Customer	
Care Centre:	1300
Hitna pomoć:	112
Policija:	122
Pomoć na putu/ Auto moto savez Crne Gore:	19807
Gorska služba spasavanja Crne Gore:	+382 (0) 40 256 084

SAOBRAĆAJNA PRAVILA KOJA VAŽE U CRNOJ GORI

- Svjetla na vozilu moraju biti uključena i danju.
- U vozilu morate imati:
 - › Prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama
 - › Komplet za prvu pomoć
 - › U zavisnosti od vremenskih prilika, zimska oprema odnosno lanci za snijeg
- Dozvoljena količina alkohola u krvi 0,3 promila.
- Najveća dozvoljena brzina je:
 - › 50 km/h u naselju
 - › 80 km/h izvan naselja

NAPOMENA

Panoramski putevi Crne Gore koriste postojeću putnu infrastrukturu. Važeći su nacionalni saobraćajni propisi. Ministarstvo održivog razvoja i turizma ne preuzima odgovornost usljed građevinskih radova, upućivanja na zaobilaznice ili vanredne događaje na ovoj rutu.

Izdavač:

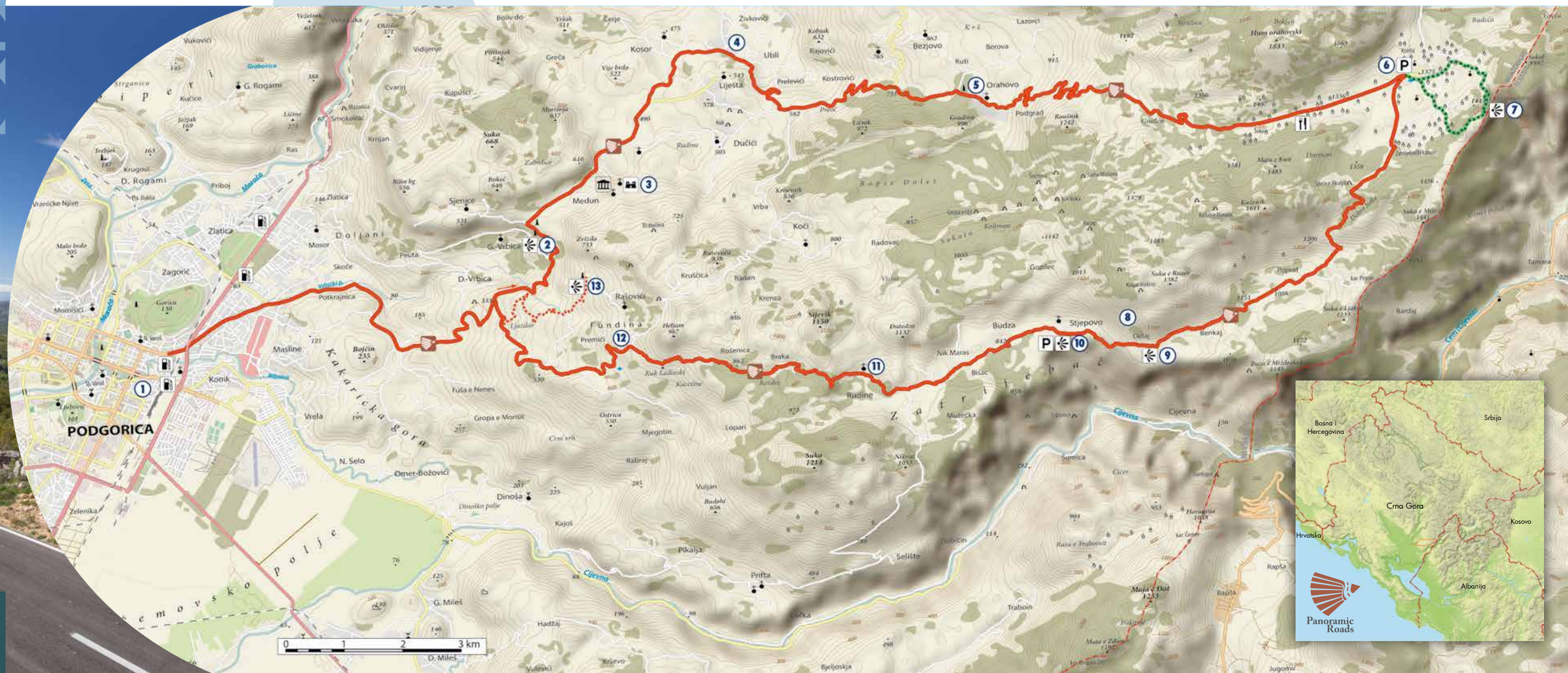
Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore

Mapa - podaci:

© OpenStreetMap contributors, Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore
Tiraž: 5.000

PANORAMSKI PUTEVI

Besplatna mapa

PUTOVANJE KROZ KUĆE

Panoramski put Krug oko Korita vodi u područje koje lokalno stanovništvo označava kao Kući. Naziv Kući, međutim, ne označava samo oblast, već i pleme koje živi u toj oblasti. Pleme Kuća smatra se jedinstvenim na Balkanu, jer ljudi sve tri vjeroispovijesti – pravoslavci, katolici i muslimani – tu žive zajedno u miru. Poštovanje porodice, komšijskih i bračnih veza ovdje ima dugu tradiciju.

Panoramski put Krug oko Korita počinje na raskrsnici kod hotela Keto (Skopska ulica) u Podgorice.

1. PODGORICA

Podgorica je glavni grad Crne Gore i privredni i administrativni centar zemlje. Međutim, ova metropola sa oko 190.000 stanovnika zavređuje i turistički boravak. Ime Podgorica označava naselje “ispod brda”. Gradske zanimljivosti su, pored ostalog, stara četvrt „Stara Varoš” sa Sahat kulom, Hram Hristovog vaskrsenja, stari ali i novi mostovi, poput „Milenijuma”, modernog simbola grada, kao i muzeji i arheološka nalazišta.

Od posebnog značaja su ostaci drevnog grada Duklje, koji se nalaze oko četiri kilometra sjeverno od centra grada, na sastavcima rijeka Morače, Zete i Širalijske. Ovo područje su prvo naseljavali Iliri, a Duklja se prvi put pominje u spisima kao kolonija Rimskog carstva u 2. vijeku.

2. VIDIKOVAC KOD SPOMENIKA NOVAKU MILOŠEVOM

Sa vidikovca kod spomenika Novaku Miloševom pruža se veličanstven pogled na Podgoricu i, kada je vedro, na Skadarsko jezero i primorske planine.

Perjanik Novak Milošev Vujadinović (1835–1892) je jedan od velikih crnogorskih junaka. Tokom bitke na Fundini 1876. godine – prema legendi – svojim handžarom posjekao je 17 turskih glava. Za takvu hrabrost ruski car mu je uručio sablju ukrašenu dijamantima, koja je danas izložena u Nacionalnom muzeju na Cetinju.

Stepeništem se dolazi do drugog spomenika, koji se sastoji od tri stuba. Sagrađen je 2002. godine i posvećen je Marku Mirkovom Ivanoviću (1832–1900), koji je 1862. sam osvojio tzv. Tursku kulu.

Oko 250 metara dalje uz put, sa desne strane, nailazi se na još jedan spomenik sa uklesanim imenima 472 borca i ratna heroja iz Kuća, koji su izgubili život tokom Drugog svjetskog rata i Narodnooslobodilačke borbe.

3. TVRĐAVA MEDUN I MUZEJ MARKA MILJANOVA

Da biste posjetili Muzej Marka Miljanova i vidjeli ostatke tvrđave Medun, pratite putokaze i skrenite desno sa panoramskog puta. Nakon 400 metara stići ćete do parkin-ga neposredno ispod tvrđave.

Srednjovjekovnoj tvrđavi prethodio je ilirski grad Me-teon, nastao između 4. i 3. vijeka p.n.e. Izgrađen na izduženoj kamenoj humci, jedan je od najstarijih objekata ove vrste u ovom dijelu Balkana. Rimske legije su osvojile Medun 167. g.p.n.e. i zarobile posljednjeg ilirskog kralja Gencija. Medun je kasnije postao grad i kao takav se održao i razvijao čitava dva i po vijeka. Do danas, međutim, istorija Meduna još nije dovoljno istražena.

Na Medunu je rođen, i na akropolju Gornjeg grada, ispred crkve sv. Stefana, sahranjen kučki vojvoda Marko Miljanov (1833–1901). On je veoma važna ličnost u istoriji Crne Gore. Marko Miljanov je dio narodne kulture i junak mnogobrojnih priča, legendarni borac protiv Turaka i pisac koji je u svojim djelima opisao život i borbu svoga plemena. Njegovom životu je posvećen muzej na Medunu. Ovo mjesto vrijedi posjetiti kako bi se uronilo u jednu zanimljivu, mada često i tragičnu epohu i upoznao način života na ovim prostorima u 19. vijeku.

Posebno se preporučuje audio vodič (na crnogorskom i engleskom jeziku), koji približava izložene eksponate i pruža mnogo zanimljivih informacija. Audio vodič možete iznajmiti u muzeju.

4. UBLI

Put ka Kućkim koritima vodi kroz selo Ubli, tradicionalni mjesni centar plemena Kući. Na Ublima ima 140 domaćinstava, sa oko 600 stanovnika. Tu se nalaze: škola, mjesna kancelarija, pošta, ambulanta, prodavnica, ugoštiteljski objekti, crkva Sv. Jovana iz srednjeg vijeka i crkva Sv. Spasoja iz 19. vijeka. Naziv Ubli potiče od objekta za sakupljanje i čuvanje vode, ubao – bistijerna. Na Ublima najbolje uspijeva vinova loza, smokva, nar, trešnje, jedan broj domaćinstava se uspješno bavi stočarstvom.

5. ORAHOVO

Orahovo je posljednje naselje pored kojeg se prolazi ka visoravni Kučka korita. Pored seoskog groblja (lijevo od puta) nalazi se crkva Svetog Dimitrija, koju krase ikone koje je izradio Petar Čolanović početkom 20. vijeka. Izgrađena je 1836. godine od kamenih blokova, a čini je brod sa polukružnom apsidom.

6. KUČKA KORITA

Nakon niza serpentina i pređenih tridesetak kilometara, kroz četinarsku šumu stiže se do Kućkih korita. Na kraju šume, na desnoj strani, nalazi se restoran Stara kuća.

Kučka korita su visoravan na oko 1.300 metara nadmorske visine. Imaju veliki broj sunčanih dana, prijatne temperature ljeti i dosta snijega zimi.

Korita leže u podnožju 1.833 metara visoke planine Hum orahovski i okružena su brojnim drugim impresivnim vrhovima. Naziv Kučka korita odnosi se na pleme Kući, koje je koristilo ovu oblast prevashodno kao pašnjake i poljoprivredno zemljište. Rijek korita je keltskog porijekla i znači “vjetrovita visoravan”.

U Koritima se nalazi jedna katolička i dvije pravoslavne crkve. Pravoslavna crkva Svetog Ilije ima zanimljivu istoriju. Ranije su se tu sastajala plemena kako bi vijećala o važnim pitanjima. Nakon što je 50-ih godina pretrpjela oštećenja, crkva je uništena u velikom zemljotresu 1979. godine. Obnovljena je 1993. godine naporima lokalnog stanovništva.

7. PLANINARENJE DO GRLA SOKOLOVOG

Planinarenje stazom dužom 4.8 kilometara do vidikovca Grlo sokolovo je apsolutni vrhunac ovog panoramskog puta koji vas vodi do litica kanjona rijeke Cijevne. Ranije su ovaj put koristile granične patrolne. Na mjestu gdje se nekada nalazila vojna osmatračnica, sada, sa ove platforme, možete uživati u spektakularnom pogledu na preko 1000 metara duboki kanjon.

Za pješačku turu trebalo bi da isplanirate najmanje sat i po vremena. Radi se o laganoj pješčenju, ali se ipak preporučuje čvrsta obuća. Polazna tačka je u Koritima, na skretanju panoramskog puta u pravcu Zatrijepča. Preporučujemo da ovu šetnju počnete u smjeru kazaljke na satu. Druga polovina laganoj pješčenju, od vidikovca Grlo sokolovo, malo je zahtjevnija – zato oni koji nisu fizički spremni za takav izazov mogu da se vrate istim putem. GPS podaci za ovu pješačku turu mogu se besplatno preuzeti sa sajta www.panoramski.putevi.montenegro.travel.

GRLO SOKOLOVO – LEGENDA

Zapadno od Kućkih korita, na samoj granici, na 1.557 mnnv uzdiže se šumovito brdo – Soko, sa koga se do rijeke Cijevne spušta strmena kamenita uvala koja podsjeća na grlo, pa otuda i naziv Grlo sokolovo. Međutim, postoje i prepriče sa razne priče i legende o porijeklu ovog naziva. Po jednom predanju, vojnik, za kojeg se mislilo da je nestao, ležao je ranjen na stijeni. Ugledao ga je soko, uzeo u kljun vojnika maramicu, odletio do obližnjeg izvora, uro-nio je u izvorsku vodu i doletio nazad kako bi ranjenika okrijepio. Vojnikova majka je danima posmatrala kako soko kvasi maramicu na izvoru i pratila ga u čudu. Tako je, najzad, našla svog sina i on je bio spašen.

8. ZATRIJEBAČ

Vijugavi put nas vodi kroz sela zatrijebačkog kraja. Uvijek iznova, otvara se pogled prema Skadarskom jezeru. Zatrijebač ima bogatu i dugu tradiciju. Danas ovdje ima oko 30 domaćinstava u kojima žive Albanci (katolici), a do prije pola vijeka bilo ih je deset puta više. Stanovnici uglavnom žive od poljoprivrede i stočarstva – zatrijebački krompir i sir su nadaleko poznati. Specifičnost sela u ovoj oblasti su farme i polja opasana niskim kamenim

9. DELJA

Pored puta koji ide samom ivicom kanjona Cijevne nalazi se impresivan krst visine 10 m, sagrađen 2010. godine donacijama vjernika. Sa platua se pruža spektakularan pogled na kanjon i smaragdnu rijeku Cijevnu koja protiče 700 metara niže. Ako je dan vedar, na horizontu se može vidjeti Skadarsko jezero.

Preporuka: blizu krsta ima dovoljno parking prostora i klupa za odmor, sa kojih se može uživati u jedinstvenom pogledu.

10. STJEPOVO

Preporučujemo kratku šetnju (pet minuta) do vidikovca u Stjepovu. Parkirajte automobil na velikom parking prostoru i prođite pješice pored zgrade sa natpisom „Besa”. Staza opasana kamenim zidovima vodi do vidikovca sa pogledom na kanjon Cijevne. Istim putem se vratite do parkinga.

Nedaleko se nalazi katolička crkva Mala Gospa, podignuta prije više od 250 godina.

11. RUDINE

U selu Rudine nalazi se crkva Svetog Nikole (alb. Kiša e Shenkollit), koja je nedavno podignuta donacijom jednog iseljenika u SAD. Nakon što se prođe crkva, dugu vožnju nizbrdo prekida nekoliko kilometara uspona odakle se ponovo pruža prekrasan pogled na masiv Prokletija na istoku, Podgoricu na zapadu, a i Skadarsko jezero se ponovo pojavljuju vidiku. Put se zatim spušta prema Fundini.

12. FUNDINA

Naziv mjesta potiče iz latinskog jezika i znači izvor. Na oko dva kvadratna kilometra izbija čak 76 izvora, koji od davnina ljudima ovdje čine život lakšim nego u drugim planinskim i krševitim predjelima. Među najpoznatijim izvorima su Rašovića točak i Ljuharski, gdje je nekada aktivno radilo više od 30 vodenica. Zbog vode i povoljnog geografskog položaja sa dosta sunca, Fundina se smatra “kućkim vrtom”. Ovdje, na nadmorskoj visini od 700 metara, susreću se mediteranska i planinska klima. U Fundini danas živi oko 50 stanovnika – iako ih

je sredinom prošlog vijeka bilo 450. To je jedino selo u Kućima u kojem oduvijek u miru i harmoniji žive pravoslavci, katolici i muslimani.

13. RAŠOVIĆI SPOMENIK U SJEĆANJE NA BITKU NA FUNDINI 1876

Preporučujemo detur sa panoramskog puta (dodatnih 7 kilometara) i ljep završetak ove rute posjetom spomeniku kojim je obilježena bitka na Fundini. Pogled sa tog mjesta prostire se do Skadarskog jezera, duž priobalnog planinskog masiva i na Podgoricu i okolne planine.

Uskim putem, koji skreće desno od panoramskog puta, ide se 3 do 4 km uzbrdo do Rašovića. Upečatljiv bijeli obelisk, težak oko 20 tona, koji je tamo podignut 2008. godine, čuva sjećanje na pobjedonosnu bitku na Fundini, davnog 2. avgusta 1876. godine. U jednoj od najznačajnijih bitaka crnogorskog naroda, crnogorska vojska sa oko 5.000 vojnika tada je porazila višestruko nadmoćnije snage Otomanskog carstva koje su brojale 20.000 vojnika. Posjetite Muzej Marka Miljanova na Medunu kako biste saznali više o bici na Fundini.

Istim putem stižete nazad na panoramski put. Usput se kratko zaustavite na označenoj lakat krivini, kako biste bacili pogled na vodopad (od oktobra do maja) i ostatke jedne vođenice (vidi Fundina).

Nastavite da pratite putokaze panoramskog puta kako biste se vratili nazad u Podgoricu.

DRUGI DETURI SA PANORAMSKOG PUTA

- Bukumirsko jezero, 50 km (25 km), uglavnom asfaltiranim, djelimično veoma uskim putem, posljednji dio puta (1 km) nije asfaltiran.
- Rikavačko jezero, 32 km (16 km), neasfaltiranim planinskim putem, pogodnim samo za terenska vozila. Može se spojiti sa obilaskom Bukumirskog jezera u kružnu turu (50 km).

Spomenik Novaka Miloševa

Muzej Marka Miljanova

Korita

Grlo sokolovo

Stjepovo

Rudine

Rašovići